

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ СИБІРКИ ТВАРИН У ЛІСОСТЕПОВІЙ ЗОНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Іовенко А. В., Гришин А. С.

Одеський державний аграрний університет

Проведений епізоотологічний моніторинг сибірки у лісостеповій зоні Одеської області за період з 1945 по 2017 роки. На території лісостепової зони Одеської області нараховується 135 стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пункти в яких хвороба реєструвалась у 209 сільськогосподарських тварин (велика рогата худоба, вівці, кози, свині та коні).

Ключові слова: сибірка, лісостепова зона, Одеська область, сільськогосподарські тварини

Вступ. Питанням епізоотології сибірки в Україні присвячено ряд робіт вітчизняних вчених [1, 2, 3, 4], які вказують на те, що найбільша кількість стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів на умовну одиницю території припадає на лісостепову та степову природно-географічні зони [1, 4].

Завірюха А. І. [4] відмічає, що лісостепова зона України є найбільш неблагополучною щодо сибірки у порівнянні з іншими природно-географічними зонами. Захворюваність тварин на сибірку та втрати від неї у лісостеповій зоні найбільш високі. З загальної кількості захворілих на сибірку тварин за 50 років (1920–1970 рр.) в Україні 50,2 % припадало на лісостепову зону. В структурі захворюваності велика рогата худоба складала 77,8 %, вівці, кози – 11,7 %, свині – 6,2 %, коні – 4,3 %. Смертність від цього захворювання сягала 97,7 %.

За даними Погребняк Л. І. [1] кількість стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів на 1000 км² в зоні Степу Одеської області майже вдвічі менша ніж у лісостеповій зоні. Автор вважає, що виявлені відмінності у значній мірі обумовлені перш за все неоднаковими ґрунтовими умовами тієї чи іншої природно-географічної зони.

Матеріали та методи досліджень. Матеріалом досліджень були акти епізоотологічного обстеження неблагополучних щодо сибірки пунктів; статистичні дані Управління державної ветеринарної медицини Одеської області, каталог стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів на території Одеської області. При проведенні епізоотологічного моніторингу сибірки використовували комплексний епізоотологічний метод. Епізоотологічні дослідження проводили згідно «Методам эпизоотологического исследования и теории эпизоотического процесса» [5] а «Материалам и методам эпизоотологической нозогеографии» [6].

Результати власних досліджень. До території лісостепової зони належать 8 північних районів Одеської області: Ананьївський, Балтський, Кодимський, Котовський, Красноокнянський, Любашівський, Савранський, Фрунзівський (таблиця 1). Площа її території – 7,9 тис. км². Основним ґрунтоутворюючим фактором цієї зони є помірно-континентальний клімат з періодично промивним водним режимом, карбонатні леси,

розчленований ерозійний рельєф. У північній частині Одеської області переважають чорноземні ґрунти, а саме чорноземи типові та реградовані. Коротка характеристика цих ґрунтів: а) чорноземи типові – формуються в умовах помірно вологого клімату під лучно-степовою рослинністю на лесах і лесовидних суглинках. Потужність гумусового горизонту становить 65–150 см. У складі обмінних катіонів кальцій становить 78–90 %, магній – 7–19 % від загальної суми. Реакція ґрунтового розчину переважно нейтральна. Вміст гумусу коливається від 2,5 % до 6,2 %, азоту – 0,17–0,3 %, фосфору – 0,1–0,21 %; б) чорноземи реградовані: потужність гумусового профілю досягає 65 – 80(95)см. Реакція ґрунтового розчину близька до нейтральної: рН 5,8–7,2. Характеризуються наявністю карбонатів у ґрунтовому профілі у вигляді плісняви, якої особливо багато у ходах черв'я та землерийок, по тріщинах і кореневищах.

Таблиця 1

Наявність стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів на території лісостепової зони Одеської області

№ п. п.	Район	Кількість стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів		
		Особливо неблагополучні	Загасаючі	Старі
1.	Ананьївський	-	-	22
2.	Балтський	-	-	24
3.	Кодимський	-	-	14
4.	Котовський	-	-	19
5.	Красноокнянський	-	-	20
6.	Любашівський	-	-	18
7.	Савранський	-	-	8
8.	Фрунзівський	-	-	10
	Всього	-	-	135

За період з 1945 по 2017 рр. в лісостеповій зоні Одеської області випадки захворювання тварин на сибірку реєструвались в 135 стаціонарно неблагополучних пунктах, в яких захворіло 209 сільськогосподарських тварини, в тому числі: великої рогатої худоби – 162 (77,5 %), дрібної рогатої худоби – 25 (12,0 %), свиней – 19 (9,1 %) та коней – 3 (1,4 %) (таблиця 2).

Таблиця 2

Структура захворюваності тварин на сибірку в лісостеповій зоні Одеської області з 1945 по 2017 рр.

Захворіло тварин	Велика рогата худоба		Дрібна рогата худоба (вівці, кози)		Свині		Коні	
	голів	%	голів	%	голів	%	голів	%
209	162	77,5	25	12,0	19	9,1	3	1,4

Висновки.

1. На території лісостепової зони Одеської області нараховується 135 стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів.
2. За період з 1945 по 2017 рр. в лісостеповій зоні Одеської області випадки захворювання тварин на сибірку реєструвались у 209 сільськогосподарських тварин (велика рогата худоба, вівці, кози, свині та коні).

Список літератури:

1. Погребняк Л. И. Сибирская язва в Украинской ССР (эпизоотологические аспекты проблемы) : Автореф. дис... канд. вет. наук: 16.00.03 / Белоцерк. СХИ. – Белая Церковь, 1974. – 24 с.
1. 2. Некоторые вопросы эпизоотологии сибирской язвы / Бондаренко Г. Ф., Погребняк Л. И., Дубровин Е. И. и др. // Ветеринария. – 1973. – № 6. – С. 48–50.
2. Завирюха А. И., Харчук А. Н., Шепченко В. У. Противосибирезвенные мероприятия в стационарно неблагополучных пунктах // Ветеринария. – 1977. – № 8. – С. 59–60.
2. Завирюха А. И. Эпизоотологическая характеристика сибирской язвы лесостепи УССР // Тр. / УСХА. – 1979. – Вып. 216. – С. 28–30.
3. Джупина С. И. Методы эпизоотологического исследования и теория эпизоотического процесса. – Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. – С. 39–41.
4. Нуйкин Я. В. Материалы и методы эпизоотологической нозогеографии. – М., 1977. – 27 с.

Епизоотологический мониторинг сибирской язвы животных в лесостепной зоне Одесской области. Иовенко А.В., Гришин А.

Проведён эпизоотологический мониторинг сибирской язвы в лесостепной зоне Одесской области за период с 1945 по 2017 годы. На территории лесостепной зоны Одесской области насчитывается 135 стационарно неблагополучных по сибирской язве пунктов, в которых болезнь регистрировалась у 209 сельскохозяйственных животных (крупный рогатый скот, овцы, козы, свиньи и лошади).

Ключевые слова: сибирская язва, лесостепная зона, Одесская область, сельскохозяйственные животные

Epizootological monitoring of anthrax of animals in the forest-steppe zone of the Odessa region. Iovenko A., Grishin A.

Epizootological monitoring of anthrax in the forest-steppe zone of the Odessa region for the period from 1945 to 2017 was carried out. On the territory of the forest-steppe zone of the Odessa region, there are 135 permanently unfavorable points in the Siberian anthrax in which the disease was registered in 209 agricultural animals (cattle, sheep, goats, pigs and horses).

Key words: anthrax, forest-steppe zone, Odessa region, agricultural animals